

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 1 juli 1998

om stöd som Italien redan beviljat eller kommer att bevilja Keller SpA och Keller Meccanica SpA

[delgivet med nr K(1998) 2047]

(Endast den italienska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(1999/195/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 93.2 första stycket i detta,

med beaktande av Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a i detta,

efter att i enlighet med de ovan nämnda artiklarna ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, och

av följande skäl:

I

I skrivelser av den 12 april och den 2 maj 1996 anmälde den italienska regeringen till kommissionen sin avsikt att bevilja statliga garantier enligt artikel 2a i lag nr 95/1979 till förmån för företagen Keller SpA och Keller Meccanica SpA, som båda förklarats insolventa och står under särskild förvaltning sedan 1994.

De två företagen ingick i Keller-koncernen, som är verksam inom sektorn för konstruktion av rullande järnvägsmaterial. Keller SpA, som var koncernens moderbolag, har säte på Sicilien och en personalstyrka motsvarande 294 heltidsanställda personer. Företaget Keller Meccanica SpA, som kontrolleras av Keller SpA, har säte på Sardinien och 319 anställda.

Med stöd av lag nr 95 från 1979 utsågs en särskild förvaltare med ansvar för att utarbeta återhämtningsprogram för båda företagen, vilka godkändes genom ministerdekret av

den 22 december 1994 och bland annat förutsåg att order som redan erhållits skulle slutföras för att de två företagens lönsamhet skulle återupprättas, så att de kunde överlåtas till en förvärvare eller likvideras. Genomförandet av dessa program har försenats på grund av problem med att finna nödvändig finansiering.

Bland de finansieringar som har erhållits har Keller SpA beviljats ett förmånligt lån på 33 839 miljoner italienska lire av Irfis-Mediocredito della Sicilia och Keller Meccanica SpA har beviljats ett förmånligt lån på 6 500 miljoner lire av Società Finanziaria Industriale Rinascita Sardegna-Sfirs SpA. Båda dessa lån har beviljats till en räntesats som är lägre än referensräntan för Italien (11,35 % för 1995).

II

Med hänsyn till de ofullständiga uppgifterna från de italienska myndigheterna och till kommissionens allvarliga tvivel i fråga om de anmälda åtgärderna, beslutade kommissionen den 10 februari 1997 att inleda det förfarande som anges i artikel 93.2 beträffande följande åtgärder:

- Det förmånliga lån på 33 839 miljoner lire som Irfis-Mediocredito della Sicilia SpA har beviljat Keller SpA till en årlig räntesats av 4 %.
- Det förmånliga lån på 6 500 miljoner lire som Società Finanziaria Industriale Rinascita Sardegna-Sfirs SpA har beviljat Keller Meccanica SpA till en årlig räntesats av 5 %.

- Förslaget att bevilja statliga garantier enligt artikel 2a i lag nr 95/1979 till förmån för Keller SpA och Keller Meccanica SpA för 50 % av de ovannämnda förmånliga lånen.

Kommissionen kunde då inte betrakta de åtgärder som ingick i återhämtningsprogrammen som omstruktureringsåtgärder, eftersom de inte uppfyllde villkoren i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter⁽¹⁾, särskilt med hänsyn till att det saknades en genomförbar, sammanhängande och långtgående plan för att återupp-
rätta företagens lönsamhet på lång sikt. Det föreföll dessutom som om de två förmånliga lånen hade beviljats i strid med skyldigheten enligt artikel 93.3 i EG-fördraget att underrätta kommissionen om planer på att vidta eller ändra stödåtgärder.

III

Genom en skrivelse av den 5 mars 1997 underrättade kommissionen de italienska myndigheterna om beslutet att inleda förfarandet i artikel 93.2 beträffande de nämnda åtgärderna. Innehållet i skrivelsen offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*⁽²⁾. Det har inom ramen för förfarandet inte inkommit några yttranden från berörda tredje parter till kommissionen.

De italienska myndigheterna besvarade beslutet om att inleda förfarandet den 19 maj 1997 och anförde följande:

- Vad gäller stödet till Keller SpA har regionen Sicilien svarat att det förmånliga lån på 33 839 miljoner lire som beviljades den 22 april 1996 hade beviljats enligt den regionala lagen nr 25/1993, en stödordning som godkänkts av kommissionen. Denna lag, som anmäldes till kommissionen den 14 mars 1995, har därefter ändrats genom den regionala lagen nr 20/1995, som utvidgade ordningen från 1993 till att även omfatta företag som står under särskild förvaltning. Tvärt emot vad kommissionen påstod i samband med att förfarandet inleddes hade lånet alltså inte beviljats inom ramen för den regionala lagen nr 20/1995, utan med stöd av dess föregångare, den regionala lagen nr 25/1993. De sicilianska myndigheterna har också tillkännagivit att de inte har för avsikt att bevilja Keller SpA statliga garantier.
- Vad gäller stödet till Keller Meccanica SpA har regionen Sardinien hävdats att det förmånliga lånet på 6 500 miljoner lire hade beviljats med stöd av den regionala lagen nr 66/1976, en annan stödordning som godkänkts av kommissionen, vilken därefter har ändrats för att dess bedömningskriterier, som går tillbaka till 1976, skulle anpassas efter de aktuella ekonomiska förutsättningarna. De sardiska myndigheterna

har inte uttalat sig om den statliga garanti som planeras för Keller Meccanica SpA.

- De italienska och de sardiska myndigheterna har vidare förklarat att omstruktureringsplanerna avsåg enbart den fyraårsperiod under vilken företagets verksamhet får fortsätta enligt lag nr 95/1979. Syftet med planerna var därför endast att slutföra befintliga order och att vid utgången av den nämnda tidsperioden sälja företagen till tredje man eller likvidera dem.

Den 23 juni 1997 hölls ett möte med de sardiska myndigheterna som betonade att det i praktiken inte finns några band mellan Keller Meccanica SpA och Keller SpA. Vad gäller det förmånliga lån som beviljats Keller Meccanica SpA inom ramen för den regionala lagen nr 66/1976, betonade de sardiska myndigheterna att de villkor på vilka kommissionen hade grundat sitt godkännande av stödordningen från 1976 hade anpassats i enlighet med kommissionens egen definition av små och medelstora företag i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till små och medelstora företag⁽³⁾.

Under mötet åtog sig de sardiska myndigheterna att anmäla de ändringar som gjorts av den regionala lagen nr 66/1976 och att lägga fram en omstruktureringsplan för Keller Meccanica SpA. De sardiska myndigheterna har antytt att det är möjligt att Keller Meccanica SpA inte kommer att beviljas den statliga garantin.

Efter flera uppmaningar från kommissionen lämnade de italienska myndigheterna den 27 januari 1998 ytterligare upplysningar om de två företagen och bekräftade särskilt att de anmälda statliga garantierna enligt lag nr 95/1979 inte skulle beviljas, att båda företagen håller på att genomföra de återhämtningsplaner som godkänkts 1994 och att försäljningsförfarandet redan har inletts, med hänsyn till att överlåtelsen av företagen till tredje man måste vara slutförd senast i juni 1998. De italienska myndigheterna ansåg därför att det inte längre var nödvändigt att ge in nya omstruktureringsplaner till kommissionen och de meddelade att de skulle dra tillbaka anmälan beträffande statliga garantier enligt artikel 2a i lag nr 95/1979.

De italienska myndigheterna bifogade en handling från regionen Sardinien i vilken det intygas att ändringarna av stödordningen från 1976, vilken omfattade lånet till Keller Meccanica SpA, kommer att anmälas tillsammans med en ny ändring som av politiska skäl ännu inte har godkänkts. Trots detta betonade de att de nämnda ändringarna endast syftar till att uppdatera de kriterier som fastställs i den ursprungliga ordningen från 1976. Hittills har någon anmälan enligt artikel 93.3 i EG-fördraget inte kommit in till kommissionen, som endast har "underrättats" om ändringarna i fråga genom skrivelsen av den 27 januari 1998.

⁽¹⁾ EGT C 368, 23.12.1994, s. 12.

⁽²⁾ EGT C 140, 7.5.1997, s. 12.

⁽³⁾ EGT C 213, 19.8.1992, s. 2.

IV

A. Den statliga garantin enligt lag nr 95/1979

Förslaget att bevilja Keller SpA och Keller Meccanica SpA statliga garantier inom ramen för lag nr 95/1979 har anmälts till kommissionen i enlighet med artikel 93.3 i EG-fördraget. Kommissionen anser att de italienska myndigheterna har uppfyllt skyldigheten enligt den artikeln.

I en skrivelse till kommissionen av den 27 januari 1998 bekräftade de italienska myndigheterna att de statliga garantierna inte skulle beviljas och de drog därefter tillbaka anmälan avseende dessa. Kommissionen har därför avslutat det förfarande enligt artikel 93.2 som inlemts beträffande dessa garantier.

B. Det förmånliga lån på 33 839 miljoner lire som beviljats Keller SpA

När förfarandet inleddes förklarade kommissionen att de italienska myndigheterna tidigare själva hade hävdats att lånet hade beviljats den 22 april 1996 med stöd av den regionala lagen nr 20/1995, genom vilken regionen Sicilien utvidgade artiklarna 30 och 31 i den regionala lagen nr 25/1993 till att omfatta företag som ställts under särskild förvaltning. De åtgärder som faller under artiklarna 30 och 31 i den regionala lagen nr 25/1993 godkändes av kommissionen 1994 (statligt stöd C 12/92, f.d. NN 113/A/93 – Italien). Eftersom den regionala lagen nr 20/1995 utgjorde en ändring av den regionala lagen nr 25/1993 ansåg kommissionen att den utgjorde en del av den ursprungliga ordningen, som fortfarande är under prövning (statligt stöd NN 113/A/93 – Italien).

Som redan anförts hävdade de italienska myndigheterna i sitt yttrande över kommissionens beslut att inleda förfarandet att det förmånliga lån på 33 839 miljoner lire som beviljats Keller SpA inte hade beviljats enligt lag nr 20/1995 utan med stöd av den regionala lagen nr 25/1993. I själva verket undertecknades avtalet mellan Irfis-Medio-credito della Sicilia och Keller SpA, redan då under särskild förvaltning, den 30 december 1994, dvs. en dag innan utgången av den tidsfrist som kommissionen hade fastställt i sitt beslut från 1994 för den ordning för regionalstöd som införts genom den regionala lagen nr 25/1993 (som i sin tur utgjorde en ändring av den regionala lagen nr 119/1983).

De italienska myndigheterna hävdar att man vid bedömningen av om åtgärden i fråga är förenlig med stödordningen måste ta hänsyn till den tidpunkt då avtalet om det ingripande som reglerar betalningen ingicks och inte den tidpunkt då det förmånliga lånet faktiskt beviljades. Kommissionen bekräftade denna tolkning i en skrivelse av den 19 januari 1995. Eftersom man endast behöver beakta den första av dessa tidpunkter är det följaktligen

uteslutet att det förmånliga lånet kan ha beviljats med stöd av den regionala lagen nr 20/1995, som vid den tiden inte ens hade antagits av regionen.

De italienska myndigheterna hävdar att den regionala lagen nr 20/1995 inte föreskriver att nytt statligt stöd får beviljas utan begränsar sig till att uttryckligen ange att även företag som står under särskild förvaltning kan vara föremål för de åtgärder som anges i den regionala lagen nr 25/1993. Med andra ord innebär den regionala lagen nr 20/1995 endast ett klagörande av den regionala lagen nr 25/1993. De italienska myndigheterna tillägger att företag som står under särskild förvaltning inte enligt den italienska lagstiftningen är utestängda från möjligheten att få ny finansiering för den löpande driften. I synnerhet förbjuder varken den regionala lagen nr 119/183 eller den regionala lagen nr 25/1993 stödåtgärder till förmån för företag som står under särskild förvaltning.

Kommissionen anser att de italienska myndigheternas argument motsäger de upplysningar som de har lämnat tidigare. I en skrivelse av den 20 september 1996 (översänd till kommissionen genom en skrivelse från den italienska representationen av den 12 december 1996) informerade regionen Sicilien om att den regionala lagen nr 20/1995 utvidgade förmånstagarna av den regionala lagen nr 25/1993 till att även avse företag som står under särskild förvaltning. I en skrivelse daterad den 21 april 1997 (översänd till kommissionen genom en skrivelse från Italiens ständiga representation av den 19 maj 1997) skrev regionen Sicilien att den regionala lagen nr 20/1995 syftade till att göra det möjligt att verkställa en transaktion som tidigare hade avslutats.

Detta visar att den regionala lagen nr 25/1993 inte var tillämplig på företag som står under särskild förvaltning enligt artikel 2a i lag nr 95/1979. Detta bekräftas även av det faktum att de italienska myndigheterna den 14 mars 1995 beslöt att enligt artikel 93.3 i EG-fördraget anmäla de ändringar som hade införts genom den regionala lagen nr 25/1993.

Under alla omständigheter anser kommissionen att den regionala lagen nr 20/1995 inte kunde tillämpas retroaktivt. Kommissionen underrättade de italienska myndigheterna om dess inställning i en skrivelse av den 2 maj 1996, i vilken den anför att "den ändring som införts genom artikel 1 i den regionala lagen nr 20/1995, vilken föreskriver att tillämpligheten av denna ordning skall utvidgas till att avse företag som är underkastade förfarandet för särskild förvaltning enligt lag nr 95/1979, tvärtom utgör en ändring av en befintlig ordning, som i enlighet med artikel 93.3 i EG-fördraget skall anmälas till och godkännas av kommissionen. Företaget Keller SpA kan därför för närvarande inte omfattas av stödordningen i fråga (den regionala lagen nr 20/1995)".

Sammanfattningsvis beviljades det förmånliga lånet till Keller SpA, som redan stod under särskild förvaltning, på grundval av en ordning som inte medgav att företaget fick sådant stöd. Ordningen i fråga hade medgivit beviljande av stöd i form av förmånliga lån på upp till 30 % av det sammanlagda kontraktsvärdet av redan erhållna order hos företag som är verksamma på Sicilien. Eftersom det var fråga om driftsstöd hade kommissionen beslutat att begränsa sitt godkännande till det bidrag på 50 000 miljoner lire som fanns tillgängligt vid den tiden och till ingripanden som skulle göras före den 31 december 1994.

Dessutom beviljades det förmånliga lånet innan de ändringar som tillät det antogs och innan kommissionen kunde ta ställning till dessa. Inslaget av stöd i det förmånliga lånet bör därför betraktas som olagligt, eftersom det beviljades utan att omfattas av villkoren i den godkända ordningen och i strid med medlemsstaternas skyldighet enligt artikel 93.3 i EG-fördraget att underrätta kommissionen i så god tid att den kan yttra sig om alla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder. Kommissionen måste således betrakta stödet i fråga på samma sätt som en ny enskild åtgärd som inte omfattas av den godkända ordningen. Eftersom företaget uppenbarligen befinner sig i svårigheter och med hänsyn till att de italienska myndigheterna definierade den föreslagna statliga garantin för en del av lånet som ett omstruktureringsstöd, måste lånet bedömas på grundval av gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter.

C. Det förmånliga lån på 6 500 miljoner lire som beviljats Keller Meccanica SpA

För det förmånliga lån på 6 500 miljoner lire som Società Finanziaria Industriale Rinascita Sardegna-Sfirs SpA har beviljat Keller Meccanica SpA gäller motsvarande slutsatser som dem som anges i punkt B.

När förfarandet inleddes observerade kommissionen att det förmånliga lånet inte uppfyllde de villkor på vilka den grundade sitt godkännande av stödordningen (statligt stöd C 4/85), särskilt vad gällde storleken på eventuella stödmottagare. Enligt stödordningen, såsom den godkändes av kommissionen, skulle stödmottagarna begränsas till företag med fasta investeringar som inte översteg 7 miljarder lire och med högst 100 anställda. Enligt de upplysningar som de italienska myndigheterna lämnade innan förfarandet inleddes hade Keller Meccanica SpA en personalstyrka motsvarande 319 heltidsanställda personer och sammanlagt 53 466 miljoner lire i fasta investeringar.

I sitt yttrande över inledandet av förfarandet påpekade de italienska myndigheterna att kommissionen hade gjort fel då den hade fastställt storlekskriteriet i form av ett högsta

antal anställda. Enligt de italienska myndigheterna fastställde kommissionen vid sin bedömning av åtgärderna i den regionala lagen nr 66/1976 först det högsta belopp som kunde finansieras per heltidsanställd (14 000 eller 18 000 ecu) och därefter ett underlag på 100 anställda för att fastställa det högsta belopp som kunde finansieras per företag oavsett det faktiska antalet anställda. Dessutom skulle kommissionens strikta begränsning på 100 anställda strida mot dess egen definition av små och medelstora företag (högst 250 anställda) och följaktligen skulle ett stort antal små och medelstora företag vara utestängda för de förmånliga ingripandena i fråga.

De italienska myndigheterna har vidare hävdade att det som kommissionen ansåg vara senare tillkomna ändringar av stödordningen, vilka gjorde Keller Meccanica SpA berättigat till stöd enligt den ordningen, endast var en uppdatering som gick ut på att omvärdera dessa kriterier (fasta investeringar och finansiering per person). Det ursprungliga kriteriet, fastställt till 7 miljarder lire för fasta anläggningar, har numera blivit inadekvat till och med för ett medelstort hantverksföretag. På grund av att liran ständigt förlorar köpkraft har kriterierna omvärderats försiktigt. Man bör hålla i minnet att en sådan omvärdering likväl ligger lägre än den devalvering av liran som skett under perioden 1980–1992, vilken har beräknats till 130,6 % av det italienska statistikorganet ISTAT (Istituto Nazionale di Statistica).

Vad gäller det förmånliga lånet till Keller Meccanica SpA noterar kommissionen att den i sitt beslut från 1985 (statligt stöd C 4/84 – Italien) tydligt fastställde kriterierna för stödberättigande. I den skrivelse som skickades till de italienska myndigheterna för att underrätta dem om kommissionens beslut anges uttryckligen att "kommissionen har noterat de fastställda begränsningarna i fråga om de stödmottagande företagens storlek (högst 100 anställda och högst 7 miljarder lire i fasta investeringar)". Gränsen på 100 anställda skall alltså förstås som ett storlekskriterium och en högsta gräns. Även om de italienska myndigheterna ansåg att kommissionens beslut inte återspeglade den anmälda ordningens innebörd, har de inte överklagat beslutet till Europeiska gemenskapernas domstol inom fastställd tid. Beslutet är därmed slutgiltigt och oåterkalleligt.

Eftersom den godkända ordningen inte föreskrev en mekanism för anpassning av kriterierna för stöd och stödberättigande, är de senare ändringar som gjorts materiella och skulle ha anmälts till kommissionen enligt artikel 93.3 i EG-fördraget. Eftersom någon sådan anmälan inte har gjorts kan man inte hävda att kommissionens godkännande av stödordningen omfattar det förmånliga lån som

redan beviljats Keller Meccanica SpA. De italienska myndigheternas upplysningar föranleder inte någon ändring av den inställning som kommissionen uttryckte när förfarandet inleddes. Lånet motsvarar inte de villkor på vilka kommissionen godkände stödordningen, särskilt vad gäller storleken på eventuella stödmottagare.

Eftersom det förmånliga lånet på 6 500 miljoner lire till Keller Meccanica SpA beviljades utan att omfattas av villkoren i den godkända ordningen måste kommissionen betrakta det som en ny individuell åtgärd som inte omfattas av den godkända ordningen. Med hänsyn till att företaget uppenbarligen befinner sig i svårigheter måste lånet vidare bedömas på grundval av gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter.

V

Den räntesubvention som tillämpats på lånen till Keller SpA och Keller Meccanica SpA skall betraktas som ett statligt stöd enligt artikel 92.1 i EG-fördraget.

Det bör tilläggas att de italienska myndigheterna inte någon gång under det aktuella förfarandet har bestritt att de räntesubventioner som tillämpats för de två lånen i fråga skall betecknas som stöd. De italienska myndigheterna har inte begärt några särskilda undantag utan har begränsat sig till att påpeka att de två förmånliga lånen har beviljats på grundval av ordningar för regionalstöd som har godkänts av kommissionen.

I gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter anges att sådant stöd redan genom sin art snedvrider konkurrensen och påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Snedvrningen av konkurrensen och påverkan på handeln mellan medlemsstaterna bekräftas också av den nuvarande situationen inom den sektor som de båda företagen är verksamma inom.

Sektorn för rullande material innefattar tillverkning av utrustning för järnväg och spårbunden stadstransport⁽¹⁾. Efter en period av stagnation under tiden från mitten till slutet av 80-talet ökade efterfrågan snabbt från 1991 fram till 1994. Såväl produktionen som konsumtionen hade en lätt nedgång under 1994 (med 4,7 % respektive 1,7 %) varefter båda föll – produktionen med 16,5 % och konsumtionen med 13,9 % – och stannade på lägre nivåer än 1992.

Efterfrågan inom denna sektor är koncentrerad till ett litet antal kunder, nämligen nationella och regionala järnvägsföretag, kommunala transportföretag, privata uthyrnings-

och leasingföretag samt industrier med egen rullande materiel. Efterfrågan på rullande material är beroende av den långsiktiga politiken på infrastruktur- och transportområdet, vilken i sin tur påverkas av det politiska och ekonomiska klimatet.

Eftersom marknaden består av ett ganska litet antal kunder med stora projekt som är sällan förekommande och i allmänhet pågår i flera år, är konkurrensen mellan leverantörerna alltid mycket stark. För tillverkarna av rullande materiel gör dessa förhållanden att varje kontrakt är av avgörande betydelse. Förvärvad erfarenhet och skallekonomier till följd av att fler kontrakt erhålls är avgörande för att tillverkaren skall kunna lägga fram konkurrenskraftiga offerter i syfte att erhålla ett kontrakt.

Årtionden av ömsesidigt beroende mellan järnvägar och leverantörer har skapat överskottskapacitet för levererad materiel, vilken endast delvis har uppvägs av export till länder utanför EU. Hittills har det gjorts få gränsöverskridande order från länder med lokala tillverkare av rullande materiel, med undantag av Nederländerna, Spanien och mera nyligen Förenade kungariket. En enskild tillverkares potentiella tillträde till nya nationella marknader har skett genom förvärv, deläggande eller inom ramen för ett konsortium.

Tillämpningen av rådets direktiv 90/531/EEG⁽²⁾ om upphandlingsförfarandet för tjänster på marknader där det tidigare rådde monopol, inbegripet transportsektorn, senast ändrat genom direktiv 94/22/EEG⁽³⁾, har givit de europeiska leverantörerna nya handelsmöjligheter efter det att de under många år har varit begränsade till de nationella marknaderna. Tendensen mot gränsöverskridande förvärv bör vidare ökas tack vare det särskiljande av förvaltningen av järnvägsinfrastrukturen och utövandet av järnvägstransporter som föreskrivs i rådets direktiv 91/440/EEG om utvecklingen av gemenskapens järnvägar⁽⁴⁾.

Handeln med rullande materiel inom gemenskapen uppgick till ca 1,5 miljarder ecu 1993, 2,6 miljarder ecu 1994, 1,4 miljarder ecu 1995 och 1,2 miljarder ecu 1996⁽⁵⁾. Italien stod för följande procentandelar av dessa belopp:

	(%)			
	1993	1994	1995	1996
Import	2,36	1,74	4,33	9,33
Export	14,84	4,17	6,28	10

Det bör påpekas att Keller SpA enligt de italienska myndigheterna exporterade rullande materiel till Tyskland för 7 414 miljoner lire 1991, för 18 968 miljoner lire 1992 och för 6 820 miljoner lire 1993.

⁽²⁾ EGT L 297, 29.10.1990, s. 1.

⁽³⁾ EGT L 164, 30.6.1994, s. 3.

⁽⁴⁾ EGT L 237, 24.8.1991, s. 25.

⁽⁵⁾ Eurostat, Intra European Union Statistics.

⁽¹⁾ Panorama of EU Industry 97, European Commission.

VI

De italienska myndigheterna definierade den föreslagna statliga garantin för en del av de förmånliga lånen till Keller SpA och Keller Meccanica SpA som omstruktureringsstöd. Även själva lånen bör därför betraktas som finansiella stöd till omstrukturering. Även om inslagen av stöd i de båda förmånliga lånen skulle betraktas som undsättningsstöd, skulle lånen inte kunna godkännas enligt gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter. De uppfyller nämligen inte samtliga de villkor som räknas upp i dessa riktlinjer, och de har särskilt inte beviljats för den tid som krävs för att utarbeta den nödvändiga och genomförbara återhämtningsplanen. Endast i de fall kommissionen fortfarande håller på att granska omstruktureringsplanen, när den period för vilken ett undsättningsstöd har beviljats löper ut, kan den ställa sig positiv till en förlängning av undsättningsstödet till dess att denna granskning är slutförd.

I detta ärende syftar stödet till att möjliggöra för de två företagen att slutföra befintliga kontrakt. Såväl de tidsfrister som förutses för detta (31 till 39 månader) som lånens löptid går utöver de sex månader för vilka ett undsättningsstöd normalt godkänns. Som kommer att förklaras nedan har dessutom de planer som lämnats in till kommissionen endast som mål att slutföra kontrakten och de kan inte betraktas som omstruktureringsplaner som kan återupprätta ett företags lönsamhet på lång sikt.

I gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter anges att omstruktureringsstöd normalt endast bör godkännas i de fall det kan visas att godkännandet av omstruktureringsstöd ligger i gemenskapens intresse. Godkännandet kan därför ges endast om strikta kriterier iakttas och med hänsyn tagen till de möjliga snedvridande effekterna av stödet.

För att kommissionen skall kunna godkänna stödet måste omstruktureringsplanen uppfylla alla följande allmänna villkor:

- Den måste återställa långfristig lönsamhet och livsduglighet för företaget inom en rimlig tid och på basis av realistiska antaganden om dess framtida verksamhetsvillkor. Följaktligen måste omstruktureringsstöd kopplas till en omstrukturerings- eller återhämtningsplan som skall överlämnas med alla relevanta uppgifter till kommissionen.
- Den måste undvika att stödet otillbörligt snedvrider konkurrensen.
- Stödet måste stå i förhållande till kostnader och fördelar med omstruktureringen.
- Planen måste genomföras fullständigt. Dessutom skall detaljerade årliga rapporter inlämnas till kommissionen.

I detta ärende har de italienska myndigheterna såväl för Keller SpA och Keller Meccanica SpA lagt fram omstruktureringsplaner med målsättningen att slutföra befintliga kontrakt för att återupprätta företagets lönsamhet. Det var vidare inte uteslutet att nya kontrakt skulle accepteras beroende på hur slutförandet av de redan erhållna kontrakten fortskred. Samtliga planerade ingripanden, inbegripet dem som avser förnyelse av produktionsanläggningarna och modernisering av maskinerna, har utförts med denna målsättning. I den plan för Keller SpA som har lagts fram för kommissionen räknar man med ett slutligt positivt resultat på 1 805 miljoner lire efter det att kontrakten har slutförts. I Keller Meccanica SpA:s fall förutses ett slutresultat på 8 300 miljoner lire.

När förfarandet inleddes hade inget av de två företagen nya kontrakt. Kommissionen kunde inte dra slutsatsen att de omstruktureringsplaner som upprättats för företagen skulle återupprätta deras lönsamhet på lång sikt, eftersom de förväntade resultaten inte var tillräckliga för att företagen skulle kunna täcka tidigare förluster, även om de redan förvärvade kontrakten skulle slutföras.

I sitt yttrande över inledandet av förfarandet påpekade de italienska myndigheterna den särskilda karaktären av bestämmelserna i lag nr 95 från 1979 och preciserade att den särskilda förvaltningen syftar till att det insolventa företags verksamhet skall kunna fortsätta om det förefaller möjligt att sanera företaget, i syfte att så snart som möjligt överföra den aktiva delen av företaget till en privat tredje man. Det är därför uppenbart att återhämtningsplanen inte kan omfatta en längre tidsperiod än den längsta period företaget kan vara underkastat särskild förvaltning (högst fyra år). Alla beslut om de två företagens framtid efter denna period måste fattas av den eventuella privata förvärvaren. De sardiska myndigheterna har dessutom förklarat att förvaltarens initiativ inom ramen för den särskilda förvaltningen vad gäller Keller Meccanica SpA inte är av strukturell art utan har bestämts på förhand och går ut på att de erhållna kontrakten skall slutföras.

I deras senaste skrivelse, daterad den 27 januari 1998, upplyste de italienska myndigheterna kommissionen om att förfarandet för försäljning av både Keller SpA:s och Keller Meccanica SpA:s anläggningar hade inletts och tillade att det till följd av detta nya förhållande inte längre var nödvändigt att lämna in omstruktureringsplaner.

På grundval av ovanstående uppgifter kan kommissionen inte ändra sina preliminära slutsatser, dvs. att det "återhämtningsprogram" som den särskilda förvaltaren för Keller SpA och Keller Meccanica SpA har upprättat inom ramen för lag nr 95/1979 endast utgör en finansieringsplan som syftar till att slutföra de kontrakt som hade erhållits då lagen började tillämpas på företagen.

Återhämtningsprogrammet kan inte betraktas som en sådan omstruktureringsplan som definieras i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter, eftersom det inte innehåller någon genomförbar, sammanhängande och långtgående plan för att återupprätta företagens lönsamhet på lång sikt. För att uppfylla lönsamhetskriteriet måste omstruktureringsplanen anses kapabel att göra det möjligt för företaget att täcka alla sina kostnader, inklusive avskrivning och finansiella kostnader, och generera en minimiavkastning på kapitalet så att företaget när det har avslutat sin omstrukturering inte kommer att behöva ytterligare tillskott av statligt stöd och kommer att vara i stånd att konkurrera på marknaden av egen kraft.

Detta är helt klart inte fallet i detta ärende. Åtgärden är avsedd att upprätthålla båda företagens verksamhet under en begränsad övergångsperiod, fram tills dess att man har funnit en privat köpare. De italienska myndigheterna medger också att alla initiativ för att garantera företagens framtida lönsamhet bör tas av den potentiella privata köparen efter det att den särskilda förvaltningen har upphört. Det måste därför konstateras att det första och viktigaste villkoret i riktlinjerna (att upprätta en omstruktureringsplan som är i stånd att återupprätta företagens lönsamhet på lång sikt) inte är uppfyllt.

Villkoret om att undvika att stödet otillbörligt snedvrider konkurrensen är inte heller uppfyllt, eftersom båda företagen under övergångsperioden har hållits vid liv på konstlad väg till skada för de konkurrenter inom sektorn som inte får stöd. Det är vidare inte uteslutet att de två företagen får nya order.

Inslagen av stöd i de förmånliga lånen på 33 839 miljoner lire till Keller SpA respektive 6 500 miljoner lire till Keller Meccanica SpA kan därför inte omfattas av undantaget i artikel 92.3 c, vilket är det enda undantag som kan tillämpas på stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter. Undantaget i artikel 92.3 a är inte tillämpligt eftersom stödet inte är avsett att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg.

Det bör tilläggas att om företagen hade privatiserats vid utgången av de fyra åren av särskild förvaltning skulle kommissionen ha kommit till samma slutsatser av de skäl som redan angetts. Det hade inte befriat kommissionen

från att ta ställning till de åtgärder som vidtagits under övergångsperioden för den särskilda förvaltningen, vilka måste bedömas i sig, oberoende av en eventuell överlåtelse.

Inte heller det faktum att båda företagen är underkastade särskild förvaltning leder till någon ändring av kommissionens slutsatser. I ett tidigare ärende om statligt stöd (statligt stöd C 8/96 Ferdofin Srl⁽¹⁾) fann kommissionen att de stödåtgärder som beviljats Ferdofin med stöd av lag nr 95/1979 utgjorde statligt stöd, eftersom åtgärderna enligt den lagen inte är avsedda för alla företag utan endast för större företag (fler än 300 anställda) och då själva förfarandet styrs av den offentliga förvaltningens skönsmässiga bedömningar. Eftersom en verklig omstruktureringsplan saknades avslutade kommissionen ärendet och förordnade att det stöd som de italienska myndigheterna hade beviljat Ferdofin skulle återkrävas. Till följd av det beslutet kan kommissionen inte i ärenden som det nu aktuella, som har liknande kännetecken, inta en avvikande ståndpunkt.

VII

Stödslagen kan beräknas som skillnaden mellan de räntesatser som tillämpats för företagen och den referensränta som användes vid beräkningen av nettobidragsekvivalenten för regionalstöd i Italien 1995, dvs. 11,35 %. Detta ger ett stödslag på 4 288 miljoner lire för det förmånliga lån som beviljats Keller SpA och på 903 miljoner lire för det förmånliga lån som beviljats Keller Meccanica SpA.

Det måste därför konstateras att räntesubventionerna, som uppgick till 4 288 miljoner lire för det förmånliga lånet till Keller SpA och 903 miljoner lire för det förmånliga lånet till Keller Meccanica SpA, skall förklaras olagliga och oförenliga med den gemensamma marknaden.

Om kommissionen enligt artikel 93.2 finner att ett stöd har beviljats olagligen och är oförenligt med den gemensamma marknaden ålägger den medlemsstaten att återkräva det av stödmottagaren. Detta har bekräftats av domstolen i dess domar i mål 70/72 kommissionen mot Tyskland⁽²⁾, 319/85 Deufil mot kommissionen⁽³⁾ och C-5/89 kommissionen mot Tyskland⁽⁴⁾.

De italienska myndigheterna uppmanas därför att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att återkräva det olagliga och oförenliga stödet.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

De villkor enligt vilka de förmånliga lånen till ett belopp av 33 839 miljoner lire till förmån för Keller SpA och till

⁽¹⁾ EGT L 306, 11.11.1997, s. 25.

⁽²⁾ Rec. 1973, s. 813.

⁽³⁾ Rec. 1987, s. 901.

⁽⁴⁾ Rec. 1990, s. I-3437.

ett belopp av 6 500 miljoner lire till förmån för Keller Meccanica SpA har beviljats motsvarar inte dem som anges i de av kommissionen godkända ordningarna för regionalstöd. De nämnda lånen beviljades dessutom innan kommissionen i enlighet med artikel 93.3 i fördraget hade yttrat sig över de senare gjorda ändringarna av stödordningarna.

Artikel 2

De stöd som beviljats i form av räntesubventioner, motsvarande 4 288 miljoner lire till förmån för Keller SpA och 903 miljoner lire till förmån för Keller Meccanica SpA, är olagliga.

Sådana stöd kan inte omfattas av något av de undantag som anges i artikel 92.2 och 92.3 i fördraget eller i artikel 61.2 och 61.3 i EES-avtalet och är därför oförenliga med den gemensamma marknaden enligt artikel 92.1 i fördraget och artikel 61.1 i EES-avtalet.

Artikel 3

Italien skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de olagligen utbetalda stöd som anges i

artikel 2 återkrävs. Återkravet skall ske i enlighet med gällande förfaranden och bestämmelser i Italien.

Till de belopp som skall återkrävas skall läggas ränta som löper från och med den dag stöden betalades ut till och med den dag då de faktiskt återbetalas. Räntan skall beräknas på grundval av den referensränta för beräkning av nettobidragsekvivalenten för regionalstöd i Italien som är tillämplig den dag då återbetalningen sker.

Artikel 4

Italien skall inom två månader från dagen för delgivningen av detta beslut till kommissionen anmäla vilka åtgärder som vidtagits för att följa beslutet.

Artikel 5

Detta beslut riktar sig till Republiken Italien.

Utfärdat i Bryssel den 1 juli 1998.

På kommissionens vägnar

Karel VAN MIERT

Ledamot av kommissionen